

РЕКОМЕНДАЦІЇ

учасників шостого сесійного засідання Робочої групи
«Україна – ЄС на шляху до розширеної зони вільної торгівлі»
«Національного Конвенту України щодо ЄС»

на тему:

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ПОКРАЩЕННЯ БІЗНЕС-КЛІМАТУ ДЛЯ РОЗКРИТТЯ ПОТЕНЦІАЛУ УГОДИ ПРО ЗОНУ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Київ, 18 травня 2012 року

Учасники робочої групи зазначають:

1. Підготовка до нового етапу співробітництва з Європейським Союзом (ЄС) на засадах Угоди про асоціацію та Угоди про глибоку і всеохопну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС (ЗВТ) посилюватиме стимули до розвитку та покращання політики у сфері промисловості та підприємництва та вимагатиме підвищення рівня відповідальності влади щодо забезпечення прогресу стосовно передбачених угодами зобов'язань.
2. Поглиблення співробітництва України та ЄС повинне базуватися на принципах верховенства права, недоторканості приватної власності, заохочення конкуренції, розвитку малого і середнього підприємництва, зокрема Європейської хартії малих підприємств та Акту малого бізнесу ЄС. Активна взаємодія влади та бізнесу щодо сприяння підприємницькій діяльності має подолати адміністративні бар'єри та вибіркоче правозастосування, суттєво зменшити корупцію та покращити адміністративні та регуляторні рамки для українських і європейських суб'єктів господарювання на українському ринку та, у кінцевому підсумку, сприятиме сталому економічному розвитку України та регіону.
3. Постійний моніторинг з боку зацікавленої громадськості політики євроінтеграції та процесу гармонізації та імплементації узгоджених, відповідно до Угоди про асоціацію та Угоди про ЗВТ, норм сприятимуть впровадженню реформ. Перспективи уведення в дію угод з ЄС можуть надати позитивний сигнал для іноземних та внутрішніх інвесторів. Слідування України кращим світовим практикам заохочення підприємництва забезпечуватиме сприятливий бізнес-клімат для всіх суб'єктів господарювання.
4. Тенденції скорочення кількості зайнятих у малому та середньому бізнесі України в останні роки визначають необхідність цілеспрямованого застосування інструментів державної політики стимулювання громадян до самозайнятості та започаткування власної економічної діяльності, що вимагає перегляду змісту та обсягу обов'язкових державних регуляцій в низці нормативно-правових актів в напрямку їх скорочення та спрощення. Разом з тим постійне посилення конкуренції на європейських та світових ринках вимагає

перегляду змісту та обсягу державних регуляторних актів в напрямку суттєвого здешевлення їх дотримання.

5. Програма економічних реформ на 2010 – 2014 роки, ініційована Президентом В. Януковичем, не лише визначила амбіційний порядок денний реформ, але й акцентувала завдання щодо необхідності поліпшення їх впровадження шляхом посилення інституцій, встановлення жорсткішої дисципліни для представників державних установ та обмеження корупції. Серед ключових напрямків Програми Президента «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», зокрема, наступні взаємопов'язані цілі:

- ✓ поліпшення бізнес-клімату;
- ✓ залучення інвестицій;
- ✓ дерегуляція та розвиток підприємництва;
- ✓ управління державною власністю та приватизацію;
- ✓ розвиток науково-технічної та інноваційної сфери,
- ✓ міжнародна інтеграція і співпраця.

6. Деретуляція має відійти від практики декларації до реальних досягнень. Оцінка політики дерегуляції має виражатися у системі критеріїв, у якій одним з основних є суттєве зниження вартості дотримання офіційних регуляцій (у т.ч. часу, прямих та опосередкованих витрат).

7. Незважаючи на певні позитивні кроки у сфері дерегуляції з часу початку реалізації Програми реформ, які також характеризуються непослідовністю та низькою ефективністю, в Україні залишається низка невирішених проблем, що мають визначальний вплив на конкурентоспроможність національної економіки в контексті розкриття потенціалу ЗВТ з ЄС:

- ✓ зберігається незадовільний інвестиційний клімат,
- ✓ права власності порушуються в результаті захоплення власності та/або примусу до передачі прав власності, зокрема, через корупцію в системі органів державної влади та судовій системі.
- ✓ впровадження інструментів дерегулювання у практику діяльності регіональних та місцевих органів державної влади гальмується через неналежну виконавчу дисципліну та поширення явищ корупції;
- ✓ відсутній стратегічний план управління коштами у сфері державних капітальних видатків, дотримання процедур державних закупівель залишається незадовільним.

8. Для поліпшення бізнес-клімату необхідний діалог з підприємницькими колами щодо перешкод для інвестицій і. Спільні зусилля влади та зацікавленої громадськості мають справляти позитивний вплив на заходи з дерегуляції та сприяти позитивним змінам в практиці органів місцевого самоврядування. Україна потребує впровадження системи, яка базується на постійних консультаціях з широким колом зацікавлених осіб.

9. До найнагальніших завдань, які потребують реалізації реформ та впливають на їхню ефективність у середньостроковій перспективі, належать такі:

- ✓ створення прозорого та сприятливого правового та адміністративного середовища для роботи малих і середніх підприємств завдяки зменшенню кількості і спрощенню регуляторних норм, утриманню від втручання держави, які деформують роботу ринку, і зменшенню витрат коштів і часу, потрібних на одержання дозволів і проходження перевірок;

- ✓ розширення бази оподаткування та підвищення ефективності адміністрування податків для зменшення питомої ваги податкового навантаження на сумлінних платників податків від малого та середнього бізнесу;
- ✓ розробка нових та вдосконалення чинних державних регуляторних актів з метою сприяння розвитку малого та середнього бізнесу;
- ✓ скорочення неофіційного сегмента економіки та скорочення адміністративного, корупційного та інфраструктурного «оподаткування»;
- ✓ якісне реформування системи державних послуг з метою досягнення принципів сучасної європейської практики служіння суспільству;
- ✓ безумовне застосування при проектуванні нових державних регуляцій та оцінці діючих регуляцій інструменту аналізу політики, що закріплено вимогами національного законодавства про засади державної регуляторної політики;
- ✓ запровадження відповідальності (фінансової, адміністративної) посадової особи за нанесення невинуватених збитків підприємству;

10. Учасники Робочої групи підтримують ініціативи Президента України щодо заходів з активізації розвитку реального сектору економіки, активізації реформ у сферах дерегуляції, розвитку підприємництва та надання адміністративних послуг. Зокрема, найбільш нагальними є:

10.1. Прийняття законопроектів, що потребують статусу першочергових:

10.1.1 Про обмеження втручання суб'єктів владних повноважень у діяльність суб'єктів господарювання, передбачивши:

- ✓ запровадження механізму припинення діяльності суб'єктів господарювання виключно за рішенням суду; визначення кола суб'єктів господарювання, щодо яких застосовуватиметься такий механізм;
- ✓ установлення заборони на проведення заходів державного нагляду (контролю) одного предмета перевірки різними органами державного нагляду (контролю);
- ✓ можливість початку роботи новоутворених підприємств на підставі подання декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки без отримання відповідного дозволу;
- ✓ скасування видачі органами пожежної та техногенної безпеки, пожежного нагляду (контролю) дозволів на впровадження нових технологій, на передачу для виробництва зразків нових механізмів, устаткування та продукції, на оренду приміщень.

10.1.2 Про врегулювання проблемних питань в оподаткуванні доходів сільськогосподарських кооперативів та їх членів.

10.1.3 Про земельні торги, передбачивши, зокрема, правові засади проведення аукціону з продажу земельних ділянок державної, комунальної власності несільськогосподарського призначення або прав на них.

10.1.4 Про спрощення процедури відведення земельних ділянок для будівництва, передбачивши, зокрема, скорочення строків підготовки, розгляду і погодження документації із землеустрою для містобудівних потреб.

10.1.5 Про заборону проведення податкових перевірок платника податків за періоди, щодо яких була проведена планова документальна перевірка.

10.1.6 Про посилення відповідальності посадових осіб органів державної податкової служби за прийняття неправомірних рішень.

10.2. З метою активізації реформ у сферах дерегуляції, розвитку підприємництва та сприяння сталому економічному розвитку:

- ✓ завершити до кінця 2012 р. впровадження системи електронної державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

- ✓ залучити до розроблення актів про перегляд критеріїв оцінки ступеня ризику від здійснення господарської діяльності експертів Міжнародної фінансової корпорації, інших зацікавлених об'єднань підприємців;
- ✓ запровадити єдиний реєстр вимог усіх органів влади за видами діяльності по КВЕД;
- ✓ встановити обов'язок органів влади для виконання ними їх функціональних обов'язків самостійно отримувати необхідну їм інформацію з інших органів влади у терміни, які не перевищують визначені законом;
- ✓ затвердити вичерпний перелік бланків документів суворого обліку, що реалізуються споживачам при наданні адміністративних послуг;
- ✓ розробити Закон України про внесення змін до Закону України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» та інших законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру не менш ніж на 70 %.

10.3. Активізувати роботу щодо реформування системи технічного регулювання відповідно до положень Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом. Забезпечити вільний доступ суб'єктів підприємницької діяльності до технічних регламентів.

10.4. Надати пріоритетного значення проекту «Електронне урядування». Забезпечити реалізацію пілотних проектів з упровадження електронного урядування у Вінницькій та Луганській областях, Міністерстві екології та природних ресурсів України та інших центральних органах виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів України, для чого, зокрема:

- ✓ відновити діяльність територіальних відділень центрального органу з регуляторної політики;
- ✓ розробити та затвердити плани заходів щодо впровадження комплексних пілотних проектів;
- ✓ забезпечити фінансування у повному обсязі з державного бюджету заходів щодо реалізації пілотних проектів;
- ✓ впровадити систему електронного документообігу з використанням електронного цифрового підпису;
- ✓ створити можливість отримання адміністративних послуг, документів дозвільного характеру в електронній формі;
- ✓ забезпечити безоплатний автоматизований віддалений доступ адміністраторів центрів надання адміністративних послуг у режимі реального часу до інформації, необхідної для надання адміністративних послуг, що міститься в інформаційних системах державних органів, державних підприємств, установ, організацій, які перебувають в управлінні відповідних державних органів;
- ✓ організувати проходження навчання державних службовців з питань упровадження електронного урядування.